

§16a konsekvensrapport

vedr.

**Torlundvej 5,
6870 Ølgod**

Udarbejdet af

SvineRådgivningen

Maj 2023

Datablad:

Ejer	Brian Jørgensen Torlundvej 5, 6870 Ølgod e-mail: brian-brunsgaard@hormail.com
Driftsherre	Brian Jørgensen
Kontakt	Brian Jørgensen Email: brian-brunsgaard@hotmail.com tlf. 2272 6384
Husdyrbrugets adresse	Torlundvej 5, 6870 Ølgod
Ejendomsnr.	573 0110497
Matrikel og ejerlav	2a – Lindbjerggård Hgd., Ølgod
CHR	95219
CVR / P-nummer	36264926 / 1020530576
Konsulent	SvineRådgivningen v/ Kira Langkjer e-mail; kij@sraad.dk tlf. 9642 4616 / 2425 8165
Ansøgningskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr.: 238 898
Bilag	Skema nr.: 238 898 er vedhæftet følgende bilag; - Miljøkonsekvensrapport

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	5
Projektets omfang	5
Tidligere afgørelser i hht. husdyrbrugsloven.	5
Ikke teknisk resumé.....	5
Alternativer.....	7
Ophør.....	7
Miljøteknisk redegørelse - Anlægget	8
Overblik over stalde og produktioner	8
Produktionsarealer – beskrivelser og kortbilag.....	8
Lokalisering.....	10
Faste afstandskrav.....	11
Landskabet og planforhold.....	11
Konsekvensvurdering.....	12
Alternativer.....	12
Husdyrbrugets ophør	13
Vandforbrug	13
Vandteknologi.....	13
Konsekvensvurdering.....	13
Energiforbrug.....	13
Energiteknologi.....	13
Konsekvensvurdering.....	14
Lugt.....	14
Konsekvensvurdering.....	15
Støv og støj, herunder vibrationer og rystelser	15
Konsekvensvurdering.....	16
Lys.....	17
Konsekvensvurdering.....	17
Fluer og skadedyr	17
Konsekvensvurdering.....	17
Transport	18
Konsekvensvurdering.....	18
Spildevand	19
Konsekvensvurdering.....	19
Opbevaringsanlæg (husdyrgødning, halm og foder)	19
Opbevaring af foder.....	20
Opbevaring af halm/rode- og beskæftigelsesmateriale.....	20
Opbevaringskapacitet husdyrgødning	20
Konsekvensvurdering.....	21
Affald	21
Konsekvensvurdering.....	22
Ammoniakemission	23
Konsekvensvurdering.....	23
Påvirkning af natur	23
Kategori 1 natur	24
BAT ammoniak	25
BAT – management:	26
BAT – foderstrategi:	26
BAT-vand og energi	27
Befolkningen og menneskers sundhed.	27

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.	28
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima	28
Materielle goder, kulturarv og landskab.	29
Bilag.....	30

Generelle forhold

Projektets omfang

Ansøger ønsker at ansøge om omlægning af eksisterende produktion samt opførsel af udvidelse af løbe- drægtighedsstald samt udvidelse af klimastald. De nye produktionsarealer ønskes opført i forbindelse med eksisterende bygninger.

Ejendommens gældende miljøgodkendelse er en §12 miljøgodkendelse, der er godkendt den 29. maj 2016. Der er efterfølgende godkendt et tillæg til miljøgodkendelsen, der er fra 10. juli 2017. Miljøgodkendelsen samt tillægget til miljøgodkendelsen, anses for at være udnyttet.

Samdrift

Der er ikke samdrift med andre ejendomme, da produktionen på Torlundvej 5, vurderes at være teknisk, forurenings- og driftsmæssigt drives alene, da produktionen har eget foderanlæg samt opbevaring af husdyrgødning. Driften er ikke afhængig af andre produktioner.

Erhvervmæssig nødvendighed

Produktionen på Torlundvej 5, 6870 Ølgod er etableret på en ældre produktionstilladelse, hvor det har været antallet af dyr der har været tilladt. Der ønskes nu en mere fleksibel godkendelse, så det er arealet der godkendes og ikke antallet af dyr.

For at sikre kontinuert udvikling og muligheden for at opretholde fuldtidsarbejdspladser i ejendommens husdyrbrug, er opdatering af ejendommens produktionsgodkendelse en nødvendighed. Således sikres at produktionen til stadighed kan drives og reguleres efter nyeste gældende viden og vilkår til driften.

Tidligere afgørelser i hht. husdyrbrugsloven.

Afgørelse		Projektets omfang
§12 godkendelse 29. februar 2016	Udvidelse af dyreholdet	850 søer og 28.000 smågrise (7,2-30 kg), svarende til 317,01 DE
Tillæg til §12 godkendelse 10. juli 2017	Udvidelse af antallet af smågrise	850 søer og 33.000 smågrise (7,1-30 kg) svarende til 338,7 DE.
Ikke godkendelsespligtig ændring	Opsætning af klimacontainer	
Revurdering af miljøgodkendelse	Revurdering	850 søer og 33.000 smågrise (7,1-30 kg), svarende til 338,71 DE
§16 ansøgning Indsendt april 2023	Udvidelse af løbe- drægtstald samt klimastald	3.394 m ² produktionsareal til søer 1.570 m ² produktionsareal til smågrise

Tabel 1: Oversigt over husdyrafgørelser på Torlundvej 5, 6870 Ølgod

Ikke teknisk resumé

I eksisterende stalde, ønskes der mulighed for at komme over på den nye ordning, så det er arealet der godkendes, og ikke antallet af dyr. De eksisterende stalde er godkendt til søer og smågrise og dette ønskes bibeholdt fremadrettet.

Der ønskes opførsel af tilbygning til løbe-drægtighedsstald samt tilbygning til klimastalden. Tilbygningerne ønskes opført i forlængelse af hhv. eksisterende løbe- og drægtighedsstald samt eksisterende klimastald.

Ejendommens eksisterende stalde bevarer sin nuværende bundprofil og anvendes nu- og fremadrettet uændret til de anførte dyregrupper. En del af klimastierne ændres så de fremover indrettes til farestier, men der ændres ikke på bundprofilen.

Ejendommen vil med denne godkendelse, få vilkår om overdækning af den ene gyllebeholder, der vil reducere ammoniakudledningen. Der er ingen implementerede virkemidler til lugtreduktion, da kravene til lugt til naboer opfyldes uden tiltag.

SvineRådgivningen har på vegne af ejer og driftsherre indsendt en ansøgning om behandling af miljøgodkendelsen. Ansøgningen er indsendt via det digitale IT-ansøgningsystem www.husdyrgodkendelse.dk med skema nr. 238898.

Ved ansøgning om miljøgodkendelse, er der en række krav der skal være overholdt. For at sikre dette, foretages der beregninger i ansøgningskemaet.

Best Available Technique (BAT)

BAT skal indføres for at minimere ressourceforbruget ved produktionen.

I ansøgningen er der beregnet et BAT-niveau for ammoniakfordampning fra stalde og lagre. BAT-niveauet honoreres ved at der i eksisterende drift hovedsageligt produceres på delvis fast bund. Alle ejendommens lagertanke fastholdes i driften og to af tankene indgår i beregningerne med naturligt flydelag, mens der er en tank der indgår i beregningerne med fast overdækning.

Ud over at dokumentere BAT for at reducere ammoniakfordampningen fra stalde og lagre, skal husdyrbruget indføre BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodring og opbevaring af husdyrgødning.

Påvirkning af natur

Ejendommen ligger med god afstand til særligt følsomme naturområder. Ved ansøgning om miljøgodkendelse, er der krav til maksimal belastning af de omkringliggende naturområder med kvælstof, som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre. Kravene er forskellige i forhold til naturens kategori. For kvælstoffølsom natur i Natura-2000 områder, hvor Danmark har en international forpligtigelse til at sikre gunstige vilkår for naturen, er kravet skrappest (Kategori 1 natur). Her er der også krav om at vurdere belastningen i kumulation med andre projekter/husdyrbrug.

Det ansøgte projekts påvirkning af omkringliggende Natura-2000 områder med kvælstofdeposition som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre er ikke målbart – således illustreret ved 0,0 kg N/ha/år. Da det opfylder det skrappeste krav til maksimal kvælstofdeposition til natur i Natura2000 områder, er det ikke relevant at vurdere på kumulation med andre husdyrbrug.

For større naturområder udenfor de internationale forpligtigelser, er der krav om en maksimal total kvælstofdeposition på 1 kg N/ha/år, som følge af ammoniakfordampningen fra stalde og lagre. Påvirkningen fra det ansøgte vedrører en samlet kvælstofdeposition til det nærmeste af disse områder er heller ikke målbart, også her illustreret ved 0,0 kg N/ha/år.

For de lidt mindre naturområder skal kommunen foretage en konkret vurdering af hvilken belastning området kan tåle, dog kan der kun i meget særlige tilfælde stilles krav om en merbelastning på under 1 kg N/ha/år.

For at sikre mod mange mindre udvidelser, der hver især giver en merbelastning på naturområderne, er der en regel om, at merbelastningen skal beregnes med udgangspunkt i forskellen mellem den tilladte drift for 8 år og nudriften.

Ansøgningen om miljøgodkendelse af produktionen på Torlundvej 5, overholder kravene til maksimal kvælstofdeposition til den omkringliggende natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbrugets stalde og lagre.

Lugt

Husdyrbruget ligger på adressen Torlundvej 5, 6870 Ølgod, mellem Ølgod og Tistrup.

I ansøgningskemaet er der beregnet en geneafstand og en vægtet gennemsnitsafstand til omkringboende; byzone, samlet bebyggelse og enkeltboliger i landzone uden landbrugspligt. Af beregningerne ses, at geneafstanden er overholdt med god margin til både enkeltbeboelse, samlede bebyggelser og byzoner.

Alternativer

Med denne godkendelse ønskes nogle af klimastierne ændret til farestier, hvor der ikke ændres på bundprofilen. Der ønskes ligeledes opført en ny tilbygning til løbe-drægtighedsstalden samt en ny tilbygning til klimastalden. Hvis det ikke er muligt at opføre de to nye tilbygninger, vil produktionen fortsætte i eksisterende stalde, dog hvor klimastierne ændres til farestier.

Det eksisterende produktionsanlæg og indretning er lovlig og opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Varde Kommune.

Hvis Varde kommune ikke kan godkende opførelsen af de nye tilbygninger, vil produktionen fortsætte uændret i de eksisterende stalde. Dette vil i sig selv ikke medføre, at der fremover ikke vil blive bragt husdyrgødning ud på de pågældende arealer. Idet ændringen ikke medfører en væsentlig forøgelse i ammoniakdepositionen i forhold til nudrift, anses 0-alternativet ikke for at have en mere positiv effekt på miljøet end hvis ændringen, med de stillede vilkår og forudsætninger, gennemføres.

Ophør

Der er tale om kontinuerlig drift i anlægget, - kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus. Disse perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet. Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller levebrug. Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspreddes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Olie- og kemikalieoplag destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning. Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres til destruktion. Fodersiloer og –lade tømmes og rengøres. Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Myndighederne orienteres om at staldene er tomme, det oplyses hvorvidt der er tale om en kortere eller længere nedlukning i fht. myndighedernes tilsynsforpligtelse på husdyrbrug.

Miljøteknisk redegørelse - Anlægget

Overblik over stalde og produktioner

Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt
1. Smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	327	327	175
	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50%/50%)	108	108	108
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv			152
2. Smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	730	730	730
3. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	435	435	435
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	93	93	93
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse	44	44	44
5. Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	881	1.028	1.175
	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	294	147	
6. Drægtighedsstald	Søer, gold og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.384	1.384	1.384
7. Klimacontainer	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv		29	29
8. Ny smågrisestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv			584
9. Ammekøer	Alle kvæg, dybstrøelse			35
SUM		4.296	4.325	4.944

Tabel 2. Oversigt over stalde, produktioner og stipladser

Produktionsarealer – beskrivelser og kortbilag

Driftsbygningerne på husdyrbruget er beskrevet herunder.

1. Smågrise

Stalden anvendes til smågrise, der primært er opstaldet på delvis spaltegulv. Enkelte stier er med fuldspalter. Produktionsarealet for stalden er angivet til at være i alt 435 m². I forbindelse med denne ansøgning ønskes en mindre del af stalden lavet om til løbe-drægtighedsstald. Der ændres ikke på bundtypen, men kun på inventar. Produktionsarealet er fratrukket gangarealer men indeholder inventar samt krybber. Beregningerne for produktionsarealet fremgår af bilag 1.

2. Smågrise

Stalden anvendes til smågrise. Stalden er indrettet med 7 sektioner, hvor der i 5 sektioner er 12 stier og i 2 sektioner er der 6 stier. Stierne er indrettet med delvis spaltegulv. Størrelsen af produktionsarealet er 730 m² og ændres ikke ved denne ansøgning. Produktionsarealet er fratrukket gangarealer, men indeholder inventar samt krybber.

3. Løbestald

Stalden anvendes til løbestald, hvor søerne primært er løsgående. Der er et lille afsnit af stalden, der har været etableret med dybstrøelse. Dette afsnit er levet ændret, så der i dag er individuelt opstaldede søer på delvis spaltegulv. Produktionsarealet i stalden er 572 m² og der er fratrukket gangarealer.

5. Farestald

Stalden er indrettet til farestald og smågrisestier med delvis spaltegulv. Der ønskes fremadrettet, når den nye klimastald opføres, at etablere farestier i smågrisestierne. Dette betyder ingen ændring af bundtypen. Produktionsarealet i ansøgt drift er derfor angivet til at blive 1.175 m² og gangarealerne indgår ikke som en del af produktionsarealet.

6. Drægtighedsstald

Stalden anvendes til de drægtige søer. Søerne går opstaldet på delvis spaltegulv og er opstaldet i 12 grupper. Produktionsarealet for stalden er angivet til at være i alt 1.384 m² og dette ændres der ikke ved med denne ansøgning. Produktionsarealet er fratrukket gangarealet, men indeholder inventar og krybber.

7. Klimacontainer

Klimacontaineren anvendes til smågrise og smågrisene er opstaldet på delvis spaltegulv. Produktionsarealet er angivet til at være 29 m² og der ændres ikke på placeringen. Klimcontaineren er godkendt den 26. august 2020 i en "Afgørelse om en ikke godkendelsespligtig ændring".

8. Ny smågrisestald

Der ønskes opført en ny smågrisestald i forlængelse af eksisterende smågrisestald. Den nye stald ønskes indrettet med 4 sektioner og vil have samme indretning som eksisterende smågrisestald og vil blive indrettet med delvis spaltegulv. Produktionsarealet i den nye stald vil være 584 m². Produktionsarealet er fratrukket gangarealer med indeholder krybber og inventar.

9. Ammekøer

Der er ved maskinhuset opsat en container, der anvendes som læskur til det udegående kvæg. Kvæget ejes ikke af ansøger, men ejer arealet.

Gyllebeholdere

Gyllebeholderne på ejendommen er opført fra 1991-2007. Beholderne er alle omfattet af 10 års beholderkontrol og kontrolleres hver 10. år. Alle gyllebeholdere skal tømmes med en selvfyldende vogn

Oversigt over staldafsnit i skema 238.898.

Management

Produktionen er underlagt reglerne for Danish kontrollen. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen". Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen, repareres og vedligeholdes efter behov. Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering

Alle sektioner sættes i blød før vask med lavtryksvanding af sti- og gangarealer. Herefter højtryksrensens stibund, inventar og vægge mens loftet skylles ned med koldt vand. Sektionen lukkes og der tilsættes varme for udtørring af staldrummet. Når sektionen er tørret ud, desinficeres stalden forud for indsættelse af nye grise.

Overbrusning i svinestalde

Der er etableret lovpligtig overbrusning i stalde til grise over 20 kg. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes gødeadfærd til de områder hvor stibunden er køling og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltearealer). Klimastaldene kan undtages kravet om overbrusning frem til grisene vejer 20 kg.

Bedst tilgængelige staldteknologi (BAT);

I forhold til efterlevelse af BAT i staldene, efterlever de eksisterende stalde BAT

- Farestaldene er etableret med delvis spaltegulv – bundprofilen fastholdes og ændres ikke i forbindelse med denne godkendelse.
- Eksisterende løbe-drægtighedsstalder er etableret med delvis fast bund – bundprofilen fastholdes og ændres ikke i forbindelse med denne godkendelse.
- Eksisterende klimastald og sygestalde er etableret med delvis fast bund – bundprofilen fastholdes og ændres ikke i forbindelse med denne godkendelse.

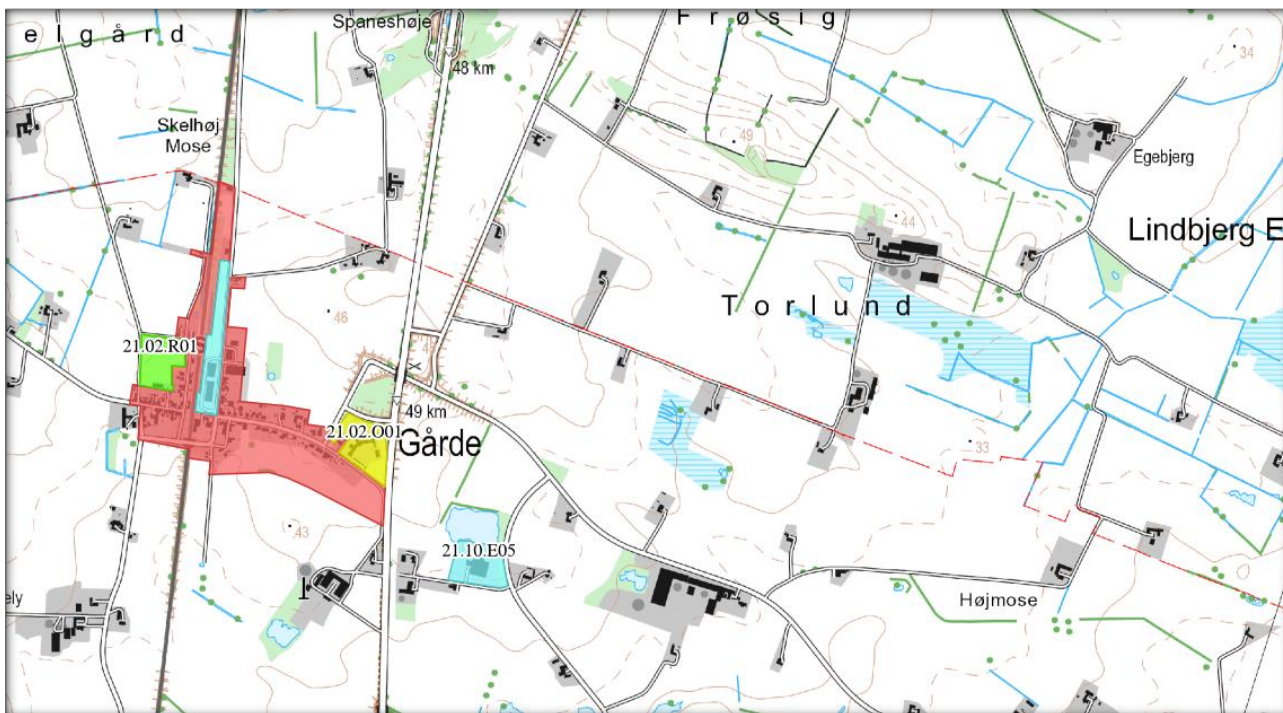
I de nye stalde, der ønskes opført implementeres BAT i følgende stalde:

- Den nye klimastald etableres med delvis fast bund

Lokalisering

Husdyrbruget er beliggende på adressen Torlundvej 5, 6870 Ølgod. Nærmeste byzone er Gårde, beliggende ca. 1.840 m vest for produktionsanlægget. Nærmeste samlede bebyggelse Svanevej 27, der er udpeget som værende område til offentlige formål.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Egebjergvej 4, der er beliggende ca. 250 m øst for produktionsanlægget.

Faste afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg **IKKE** er beliggende;

- Indenfor eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde
- I et område i landzone, der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål herunder rekreative områder, institutioner o. lign.
- I en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstandskravene i henhold til §8 i Husdyrloven er overholdt til de nye stalde – herunder er vurderet;

Nærmeste	Afstand (m)	Beskrivelse	Afstandskrav (m)
Byzone	1.840	Gårde	
Samlet bebyggelse	1.500	Svanevej 27	
Nabobeboelse	256	Egebjergvej 4	50 m
Naboskel	118	Målt fra maskinhus til matrikel 2p	30 m
Beboelse på samme ejendom	33	Målt fra 3. Løbestald til stuehus	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>25		25 m
Almen vandindvinding	>50		50 m
Ikke almen vandindvinding	83	Boring 113,656 Målt fra den nye løbe-kontrolstald	25 m
Vandløb	285	Nord for ejendommen	15 m
Dræn/grøft	>15		15 m
Sø	92	Sydvest for staldanlægget	15 m

Tabel 3. Afstandskrav

Landskabet og planforhold

Varde kommune skriver om landskabet og planforholdene i miljøgodkendelsen fra februar 2016: *I forbindelse med sagsbehandlingen er husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne i Varde Kommunes Kommuneplan 2013 samt fredninger blevet gennemgået. Husdyrbrugets anlæg ligger indenfor:*

- Landzone

- Landbrugslandskaber
- Særligt værdifuldt landbrugsområde
- Egnede områder til store husdyrbrug

Af kommuneplan 2013 for Varde Kommune fremgår det blandt andet, at Tilladelse til om- eller nybyggeri i det åbne land (landzone) kan ledsages af vilkår, som sikrer, at byggeriet udformes, så de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier ikke påvirkes utilsigtet.

I åbne landbrugslandskaber skal store tekniske anlæg, herunder store husdyrbrug med mere end 500 dyreenheder tilpasses landskabets karakter.

I særligt værdifulde landbrugsområder skal det sikres, at arealerne kan anvendes længst muligt til landbrugsmæssige formål før overgangen til anden anvendelse

Områder til placering af store husdyrbrug skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og -anlæg.

Der står anført i kommuneplanen for 2021, at ejendommen er beliggende indenfor:

- Skovrejsning
- Særligt værdifuldt landbrugsområde

En mindre del af de etablerede gyllebeholdere, ligger delvis indenfor:

- Lavbundsarealer, der kan genoprettes

Landskabet omkring ejendommen varierer med store beplantninger, læbæltebeplantninger og landbrugsområde. Ændringen i dyreholdet samt opførelse af nye bygninger ligger i forbindelse med eksisterende bygninger og vil ikke umiddelbart være synlige i landskabet. Det vurderes, at ændringen i dyreholdet ikke vil have en synlig konsekvens i landskabet.

Anlæggene er placeret indenfor "Særligt værdifuldt landbrugsområde" samt indenfor "skovrejsningsområde". Det vurderes ikke at ændringen af dyreholdet samt opførelse af nye stalde vil forringe udpegningsgrundlaget for værdifulde landbrugsområder, da det ikke har en synlig konsekvens i landskabet eller vil hindre dyre- og plantelivets spredningsmuligheder. Umiddelbart vurderes anlæggets placering ikke at være i strid med retningslinjerne i kommuneplanen.

Konsekvensvurdering

Det vurderes, at den eksisterende bygningsmasse samt de ønskede nye tilbygninger til eksisterende bygningsmasse er placeret hensigtsmæssigt i landskabet, og at der er en harmonisk helhed i byggeriet, som med det nuværende udtryk er indarbejdet i landskabet uden at medføre en skadelig påvirkning af landskabet eller omkringliggende kulturmiljøer.

Alternativer

Der er tale om en mindre ændring i eksisterende bygningsmasse, hvor nogle klimastier ændres til farestier samt ændring af klimastier til løbe-drægtighedspladser. Der ændres ikke på bundprofilen. Ved ansøgning om denne miljøgodkendelse, ønskes der opført en tilbygning til klimastalden, således at det er muligt at opstalde de fravænnede grise i de nye stalde. Tilbygningen til klimastalden ønskes opført, da produktionen går rigtig godt og derfor ønskes at kunne beholde alle fravænnede grise indtil 30 kg på ejendommen. Hvis det ikke er muligt at opføre den nye stald, vil produktionen fortsætte uændret i de eksisterende stalde og den nuværende produktion vil fortsætte uændret.

Det eksisterende produktionsanlæg og indretning er lovlig opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Varde Kommune.

Hvis Varde Kommune ikke kan godkende tilbygningen til klimastalden, vil produktionen fortsætte i de eksisterende stalde. Dette vil i sig selv ikke medføre, at der fremover ikke vil blive bragt husdyrgødning ud på de pågældende arealer. Idet ændringen ikke medfører en væsentlig forøgelse i ammoniakdepositionen i forhold til nudrift, anses 0-alternativet ikke for at have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis ændringen, med de stillede vilkår og forudsætninger, gennemføres.

Husdyrbrugets ophør

Ved eventuelt ophør af produktionen vil produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort. Beholdere til gylle ect., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, vil blive gjort uanvendelige til opbevaring af gylle m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøfarligt affald vil blive bortskaffet, efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Vandforbrug

Drikkevandet leveres fra privat boring på ejendommen. Der anvendes vand til drikkevand samt til vask af stalde samt maskiner.

Vandteknologi

Hovedparten af drikkeniplerne i staldene er placeret over trug, hvilket er med til at reducere drikkevandsspildet. Staldene sættes i blød inden vask, hvilket betyder at der anvendes mindre vand til vask. Lovpligtig overbrusning er tids- og temperaturstyret for at mindske spild.

Konsekvensvurdering

Der er tale om en mindre udvidelse af produktionsarealet. Dette betyder, at vandforbruget vil stige i forhold til den øgede produktion. Der vil altid være fokus på vandforbruget, så den mængde vand der anvendes, vil passe til produktionen.

Energiforbrug

Elektricitet anvendes primært til lys, forarbejdning af foder, foderanlæg, halmfyr og ventilation.

Der er tændt lys i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.

Der føres regnskab med energiforbrug via den årlige opgørelse fra elselskabet.

Energiteknologi

Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsregulerende styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne.

Ventilationen er frekvensstyret og anvender lavenergi. Ventilationen renses og efterses løbende, således at det sikres at anlægget fungerer optimalt og dermed ikke bruger for meget strøm.

Al lys er udskiftet til LED-belysning.

Konsekvensvurdering

Det er ansøgers vurdering af den ansøgte ændring af produktionsarealet vil medføre ændringer i ejendommens elforbrug. Forbruget af energi fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der er normalt for husdyrbrug af denne type og størrelse.

Lugt

Lugt stammer primært fra opbevaring, transport, udbringning af husdyrgødning samt fra selve staldene. Lugtemissionen er i ansøgningskema 238898 beregnet til de værdier, der er angivet i tabel 4.

Stald	Dyretype og staldsystem	Lugtemission Nudrift		Lugtemission ansøgt drift	
		LE/s	OUE/s	LE/s	OUE/s
1. Smågrise	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	1.296,0	2.268,0	1.296,0	2.268,0
	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3.924,0	6.867,0	2.100,0	3.675,0
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	896,8	1.079,2
2. Smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	8.760,0	15.330,0	8.760,0	15.330,0
3. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse	259,6	312,4	-	-
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	920,7	1.116,0	1.356,3	1.644,0
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	2.566,5	3.088,5	2.566,5	3.088,5
5. Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	2.981,2	16.448,0	3.407,5	18.800,0
	Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	1.764,0	3.087,0	-	-
6. Drægtighedsstald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	8.165,6	9.826,4	8.165,6	9.826,4
7. Klimacontainer	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	348,0	609,0	348,0	609,0
8. Ny smågrisestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	-	-	7.008,0	12.264,0
9. Ammekøer	Alle kvæg. Dybstrøelse	-	-	0,0	0,0
SUM		30.985,6	58.952,3	35.904,7	68.584,1

Tabel 4. Ejendommens samlede lugtemission i nu og ansøgt drift

Det fremgår af beregningerne, at den beregnede lugtgeneafstand til nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzone er overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Egebjergvej 4	0	FMK	189,5	189,5	339,1	Ja
 Agersnapvej 2	0	NY	424,7	424,7	1768,1	Ja
 Svanevej 27	0	NY	424,7	424,7	1566,3	Ja
 Gårde By, Tistrup	0	FMK	599,2	599,2	1925,3	Ja

Konsekvenszone: 865 m

Beregning af lugtgeneafstande

Konsekvensvurdering

Husdyrbrugets beliggenhed er i landzone med fornuftig afstand til både naboer, samlet bebyggelse og byzone.

Det kan konstateres, at lugtgeneafstanden til både enkeltbeboelser, samlet bebyggelse og byzone er overholdt med god margin til alle tre områdetyper.

Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte omlægning af godkendelse fra stiplads- til produktionsareal samt udvidelse af produktionsanlægget vil medføre ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens lugtudledning.

Støv og støj, herunder vibrationer og rystelser

Støv kan i særlige tilfælde opstå fra trafik til- og fra husdyrbruget.

Der kan ligeledes forekomme støv, når der tippes korn og foder af i korngraven.

Støj kan forekomme fra fodersiloer. Der er begrænset støj fra udfodringsanlægget. Der vil kunne opleves støj fra af- og pålæsning af grise, indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner samt øvrig transport til- og fra ejendommen.

Der forventes at kunne opstå støvgener fra arealerne i meget tørre perioder.

Transport til- og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne, men i spidsbelastningsperioder kan der forventes yderligere støj. Transporterne vil i sig selv kunne medføre kortvarige støjpåvirkninger.

Transporter med husdyrgødning kan i højsæson, hvor husdyrgødningen udbringe på marken, forekomme i weekender eller udenfor normal arbejdstid – dette søges dog minimeret og koncentreret typisk over en kortere periode.

Der kan forekomme støj fra ventilationen, der må forventes at køre hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere

udendørstemperaturer. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lav.

Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfodring. Faciliteter til dette er placeret indendørs og det forventes ikke, at give anledning til støjgener udenfor ejendommen.

Ved transporter til- og fra ejendommen kan der evt. registreres støv, støj og vibrationer. Gener i forbindelse med transporter på grusvej forventes ikke ændret i forhold til den nuværende drift.

Se nedenstående oversigt: Støj- og støjkilder for placering af disse på bedriften.

Placering af støv- og støjkilder

DAKA-pladsen er placeret ca. 300 m vest for produktionsbygningerne. Her opbevares dyrene under kadaverkappe.

Konsekvensvurdering

Støv og støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter, vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Støv fra transporter og indtransport af korn/foderstoffer er koncentreret omkring ejendommens bygninger. Foder og korn leveres til siloer i området syd for eksisterende bygninger. Der er ingen nabobeboelser der er placeret så transporterne sker forbi deres bolig, og gener fra vejen anses derfor usandsynlig i forhold til de nærmeste boliger.

Støvgener fra foder/korn opsamles primært af cykloner, og støvpartiklernes størrelse taget i betragtning vil det være usandsynligt at de over afstande på 370 m skulle give anledning til problemer med de omkringboende.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog indtaget transporter uden for selve ejendommen.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede støjklager, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger.

Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte ændring af produktionsarealet medfører ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens nuværende støjbidrag til omgivelserne.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde. Der er ikke etableret udendørs arbejdsbelysning ud over almindeligt orienteringslys v. ramper og porte/døre. Orienteringslys tændes i de mørke timer, særligt i vinterhalvåret.

Lys fra husdyrproduktionen forventes det ikke at medføre væsentlige gener for omkringboende.

Lyset i de eksisterende er skiftet til LED. De nye stalde vil blive etableret med LED-lys. Der er vinduer i alle stalde, der skal sikre at dyrene oplever en fornuftig døgnrytme – dette suppleres med kunstigt lys i årets mørkeste måneder hvor lyset i stalden er tændt min 8 timer/døgn.

Konsekvensvurdering

Det vurderes ikke at lyset fra staldene vil udgøre en gene for naboer, da staldene er omkranset af beplantning.

Ejendommen er beliggende i fladt terræn med spredt bebyggelse og beplantning. Den spredte beplantning betyder, at der er varieret indsyn til produktionen. Mod syd er anlægget delvist skærmet af beplantning.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede klager over lysgener fra ejendommen, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme udendørs lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

Fluer og skadedyr

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. De mange daglige overbrusninger af gødearealet har negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Der foretages en generel bekæmpelse af skadedyr på ejendommen. Desuden tilstræbes det at holde rent og ryddeligt i og omkring staldene, således at potentielle levesteder reduceres. Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet).

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet).

Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporteres i forbindelse med husdyrgødning, foder samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Transporttype	Form og hyppighed	Kommentar til transporten
Kørsel med smågrise	Lastvogn Hver uge	Smågrise afhentes hver uge og køres til andre ejendomme
Levering til slagteri	Lastvogn Hver uge	Grisene sælges til slagteri hver uge. Transporterne foregår primært i hverdagene. Slagteriet afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Diverse leverancer	Lastvogn	Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 7.00 - 16.00
Døde dyr	Lastvogn hver uge	Det forventes, at der afhentes døde dyr fra ejendommen hver uge. Døde dyr opbevares vest for ejendommens produktionsarealer. DAKA afhenter og planlægger transporten – transporter vil forekomme på hverdage både dag, aften og nat.
Råvarer	Lastvogn hver uge	Indkøbte råvarer leveres efter behov, hvilket betyder at leveringerne sker hen over året. Leveringerne og mængderne varierer fra år til år og afhænger af den enkelte aftale. Transporter vil forekomme primært på hverdage i tidsrummet kl. 7.00-17.00
Korn	Lastvogne og traktor I høst	Hele døgnet i høsttiden.
Gylle	Traktor /lastvogn	Beholderne tømmes i sæson forår og efterår. Transporter kan forekomme hele døgnet i sæson.
Affald	Lastvogn – ukendt interval	Afhentningsaftale med godkendt renovatør Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 7.00-17.00

Oversigt over transporter

Konsekvensvurdering

I skemaet ovenfor er husdyrbrugets transporter beskrevet.

Den ansøgte ændring af produktionsarealet forventes ikke at aflede væsentlige ændringer i trafikken til/fra ejendommen. Der foregår en del interne transporter til arealerne, som ikke vurderes at medfører gener for omgivelserne.

Ud over de beskrevne transporter med korn og råvarer, vil transport med husdyrgødning være en primær del af det samlede antal tunge transporter.

Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Antallet af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Spildevand

Fra staldanlægget føres alt spildevand fra vask af produkter fra husdyrhold og foderanlæg samt vandspild fra stalden til gyllebeholder.

Fra eksisterende forrum med personalefaciliteter er der sanitært afløb til eksisterende trixtank. Tanken er tilmeldt kommunal tømningsordning. Der er ikke behov for yderligere kapacitet i forbindelse med denne opdatering af produktionstilladelsen.

Vand fra vaskepladsen tilledes gyllebeholderen. Vaskepladsen er placeret ved udleveringsrampen, øst for stald 2.

Tagvandsafledningen fra eksisterende stalde lovligt etableret og uændret.

Oversigt over afledning af tagvand

Konsekvensvurdering

I forhold til afløb ændres der ikke på eksisterende forhold. Tagvand fra de eksisterende stalde føres enten til brønd eller via dræn til bæk.

Gylle fra eksisterende stalde sluses via fortanke til lagring i eksisterende beholdere.

Det vurderes, at de bestående og lovlige afløbsforhold kan opretholdes uden ændringer.

Opbevaringsanlæg (husdyrgødning, halm og foder)

På ejendommen er der opbevaringsanlæg til foder, korn og husdyrgødning (gylle).

Opbevaring af foder

Ejendommen har to gastættes siloer samt 6 mindre siloer, der er placeret syd for bygningsanlægget. Mindre partier af tilsætningsstoffer eller råvarer opbevares indendørs i dertil indrettede beholdere/påslag/siloer.

Opbevaring af halm/rode- og beskæftigelsesmateriale

Der vil i maskinhuset blive opbevaret halm – til halmdyret samt til brug i staldene.

Opbevaringskapacitet husdyrgødning

På ejendommen er der opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning (gylle) fordelt mellem 3 tanke.

Ingen af de eksisterende tanke har tidligere haft krav om fast overdækning. I denne ansøgning ønskes der krav om overdækning af den mellemste beholder. Der ønskes ikke ændrede krav i forhold til overdækning af de resterende to beholdere.

Opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning:

Beholder	Årstal	Kapacitet, m ³	Overflade, m ²	Overdækning Nudrift / Ansøgt
Gyllebeholder 1	1991	1.475	346	Naturligt flydelag / Naturligt flydelag
Gyllebeholder 2	2000	2.450	581	Naturligt flydelag / Fast overdækning
Gyllebeholder 3	2007	3.500	707	Naturligt flydelag / Naturligt flydelag
Total		7.425 m³	1.634 m²	

Opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning

Gylle fra produktionen føres fra staldene via fortank til gyllebeholdere.

	antal	pr. årssø	korrektion	gyllemængde, t
løbe-dr	870			4.115
farestald	870			1.427
smågrise	32500	37,35632184	0,928	4.042
slagtesvin			0,895	0
i alt				9.583
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.				7.188

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:		6,6			
smågrise			slagtesvin		
ind	ud	korrektion	ind	ud	korrektion
7,3	30	0,93	32	107	0,89

Normtal 2019, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet

Norm 33,3 grise/årssø

30/70 fordeling af gødningsmængden mellem fare- og løbe-drægtighedsstald

Drikkevandspild og vask indregnet.

Beregning af gødningsproduktion (skønsmæssigt)

Der er i dag en samlet opbevaringskapacitet i gyllebeholderne på 7.425 m³ (der er ikke taget hensyn til opbevaringskapaciteten i gyllekanalerne), hvilket betyder en samlet opbevaringskapacitet på 12,4 måneder. Der er i dag opbevaringskapacitet på andre ejendomme, således at den lovpligtige opbevaringskapacitet på 9 måneder overholdes – også hvis produktiviteten hæves.

I dag er det overfladearealet af gyllebeholderne der godkendes og ikke volumen. Dette betyder at opbevaringskapaciteten ikke kan beregnes.

Konsekvensvurdering

Ændringen af dyreholdet vil medføre en ændring i forhold til foderforbrug. Ændringen af foderforbruget forventes dog at være så lille, at de eksisterende siloer vil kunne håndtere ændringen i foderforbruget.

På ejendommen er der indført gode rutiner omkring staldhygiejne, fjernelse af affald og gødningsrester hvilket betyder at der løbende sker forebyggelse mod skadedyrsangreb.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Affald

I driften forsøges affaldsmængderne generelt reduceret til et minimum, og det der kan genbruges sorteres og afleveres til genbrug. Mængden af affald til forbrænding og til deponi, søges begrænset i videst muligt omfang.

Affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter kommunens affaldsregulativ. Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc.)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald opbevares i containere og bortskaffes til godkendt renovatør.

Farligt affald inkl. klinisk risikoaffald

Til brug for Kommunalbestyrelsens vurdering efter § 36 stk. 1 pkt. 13 om begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af farlige stoffer der kan forurene jord og grundvand. I nedenstående tabel er oplyst de relevante farlige stoffer, som husdyrbruget anvender, fremstiller og/eller frigiver i forbindelse med husdyrbrugets drift. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i *artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger*. Det vurderes at alle emnerne i skemaet er reguleret af anden lovgivning, hvorfor det ikke vil/bør give anledning til yderligere vilkår til begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af disse stoffer.

Med udgangspunkt i Miljøbeskyttelsesloven og underliggende love og bekendtgørelser regelsæt for håndtering af miljøfarlige stoffer, håndteres (anvendes fremstilles og/eller frigives) miljøfarlige stoffer på husdyrbruget efter gældende regler og vejledninger. Ved anvendelse indendørs, minimeres risiko for forurening, da alle stalde og foderlade er med fast gulv, der sikrer mod gennemtrængning til jord og grundvand under bygningerne. Ved utilsigtet hændelse handles jf. beredskabsplanen.

Ved utilsigtet hændelse handles jf. beredskabsplanen.

Emne	Anvendelse
Husdyrbruget	
Medicin	Syge dyr skal behandles så de ikke lider. Gældende regler for veterinærmedicin.
Desinfektion	Desinfektionsmidler anvendes i forbindelse med vask af stalde. Midlerne anvendes efter påtrykt anvisning. Gældende vejledning for anvendelse.
Spraydåser	Spraydåser indeholder væske under tryk.
Gylle	Gylle fremstilles på ejendommen. Gylle er farligt for vandmiljøet. Opbevaring og anvendelse af gylle er reguleret i Husdyrgødningsbekendtgørelsen
Dieselolie	Til varmekanoner til udtørring af stalde efter vask. Tanken placeres i forbindelse med den nye stald. Oplag af dieselolie reguleres i Olietankbekendtgørelsen

Oversigt over farlige stoffer der anvendes på husdyrbruget

Beskrivelse af de faktiske forhold

Sorteret affald afhændes på genbrugspladsen. Spraydåser hhv. lysstofrør afhændes hver for sig som farligt affald til genbrugspladsen. Klinisk affald; kanyler og skalpeller, afhændes særskilt til godkendt modtager. Spraydåser opsamles og leveres til genbrugsplads.

Fyringsolie – diesel

Ejendommen råder over 2 olietanke:

Overjordisk tank fra 2007 på 4.000 L

Overjordisk tank fra 1998 på 1.800 L

Spildolie

Opbevares i maskinhuset. Olien hældes på tønne som placeres i spildbakke. Olien afhentes af autoriseret firma efter behov.

Kemikalier

Der er som udgangspunkt ingen kemikalier opbevares på ejendommen, da maskinstationen står for al markdriften.

Brændbart affald

Opbevares i en container og afhændes til godkendt modtager efter behov.

Jernskrot

Jernskrot afsættes til en skrothandler eller afleveres på genbrugspladsen.

Døde dyr

Opbevaring af døde dyr foregår under kadaverkappe indtil afhentning af DAKA. Afhentning foregår efter behov. Afhentningspladsen er beliggende ca. 300 m vest for produktionsbygningerne.

Konsekvensvurdering

Det er ansøgers vurdering at ansøger med de beskrevne rutiner har opbygget et affaldshierarki der kan opfylde kravene til husdyrbrug.

Det forventes ikke at den beskrevne produktion genererer affaldsmængder der er atypiske eller afvigende for lignende produktioner andre steder.

Ammoniakemission

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **4844,7** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **358,7** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **327,8** (kg NH₃-N/år)

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4308,3	536,4	4844,7
Nudrift	3863,9	653,0	4516,9
8 års-drift	3832,9	653,0	4486,0

Følgende virkemidler til reduktion af ammoniakfordampning er anvendt:

- Overdækning af den ene gyllebeholder

Konsekvensvurdering

Husdyrgodkendelseslovens krav til opfyldelse af BAT er opfyldt. En stor andel af staldene, der indgår i ansøgning 238898 er angivet som værende eksisterende stalde, da de tidligere er godkendt. Klimastierne der er i farestalden, ønskes lavet om til farestier. Der ændres ikke på bunden – det er kun inventaret der ændres, hvilket betyder at disse stier også er indsat som værende eksisterende stalde, der tidligere har været godkendt. De nye stalde, er indsat som værende nye stalde.

Det er ansøgers vurdering at dette er tilstrækkeligt til at fastholde det beregnede udledningsniveau for ammoniak fra ejendommen.

Påvirkning af natur

I skema 238898 er der indsat naturpunkter hvortil der er regnet på kvælstofdeposition til området som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
9. Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	-0,1	-0,1	5,0
8. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4
7. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	1,2
6. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	1,5
5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,9
4. Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
3. Hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
2. Hede	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
1. Bøg på muld	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Beregning af kvælstofdeposition til omkringliggende natur

Kategori 1 natur

Der er indenfor 1 km omkring ejendommen ikke registreret og udpeget særligt følsomme naturtyper i kategori 1.

Kategori 1 – Bøg på muld (naturpunkt 1)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Der er dermed ikke brug for kumulative vurderinger.

Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 1 naturen.

Kategori 1 – Hede (naturpunkt 2)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Der er dermed ikke brug for kumulative vurderinger.

Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 1 naturen.

Kategori 1 – Hede (naturpunkt 3)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Der er dermed ikke brug for kumulative vurderinger.

Den ansøgte ændring opfylder således kravet til deponering på kategori 1 naturen.

Kategori 2 – Overdrev (naturpunkt 4)

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Der er et kategori 2 naturområde beliggende 6,8 km nordvest for ejendommen. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen. Kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen deponerer efter ændringen 0,0 NH₃-N pr. ha pr. år. Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 2 natur.

Kategori 3 – Mose (naturpunkt 5, 6 7 og 8)

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Der er 4 §3 moser beliggende indenfor 1.000 m fra ejendommen. Moserne er beliggende henholdsvis 185 m sydøst, 425 m vest, 480 m øst og 980 m øst for ejendommen. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen såfremt denne ligger over 1,0 NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,0 – 0,1 NH₃-N pr. ha pr. år. Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen, uden at der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

Kategori 3 – eng

Kategori 3 natur omfatter heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 samt ammoniakfølsomme skove. Der er ikke krav om beregning til det nærliggende engområde. I denne ansøgning, er der dog foretaget beregningerne til engområdet, for at finde ud af hvor meget merdeposition der kommer til engarealet, der er beliggende ca. 60 m syd for produktionsbygningerne (ikke målt fra gyllebeholderne).

Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,0 NH₃-N pr. ha pr. år til det nærliggende engområde.

BAT ammoniak

Kommunen skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT.

Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg. Af Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier fremgår bl.a. følgende: "På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvad der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget inden for de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Herefter bør der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2 har frit valg på hele anlægget."

I skema 238898 er der, på baggrund af produktionsarealet beregnet et BAT-niveau for det samlede anlæg. Det samlede BAT-niveau er en ammoniakfordampning på maksimalt 4.944 kg NH₃-N fra husdyrbrugets stalde og lagre. Som det ses ud fra beregningskemaet, er den faktiske emission fra anlægget 4.835 kg NH₃-N, hvilket betyder at BAT er overholdt med 109 kg.

Samlet BAT beregning ? ⓘ			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4301	653	4954
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4308	536	4845
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	109
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Beregning af BAT-niveau for ammoniakfordampning fra stalde og lagre.

Følgende virkemidler til reduktion af ammoniakfordampning er anvendt:

- Delvis spaltegulv i drægtighedsstalden, hvor søerne er løsgående
- Kassestier med delvis spaltegulv
- Delvis spaltegulv i klimastalden

Ved beregning af BAT-niveauet for stalde og beholdere, er der i skema 238898 anvendt 'Eksisterende staldafsnit'.

BAT – management:

I henhold til BREFF-dokumentet, er det BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt udarbejde og løbende at opdatere en beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejdsgange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn, er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan. Planen ajourføres løbende.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

BAT – foderstrategi:

I henhold til BREF-dokumentet, er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

- Der udarbejdes og opdateres løbende foderplaner til alle dyregrupper i hht. nyeste viden og egne analyser på korn.
- Foderstyrke tilpasses dagligt dyrenes behov og aktuelle tilstand.

BAT-vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

Vand

- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkenipler udskiftes eller afkalkes.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring, iblødsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkenipler monteres over krybber for at undgå spild.
- Der er etableret overbrusning i staldene. Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader.

Belysning

- Ejendommen har belysning ved adgangsveje, porte og udleveringsramper som primært anvendes i årets mørke måneder.
- Der anvendes LED-lys i staldene. Ved udskiftning af lyskilder i eksisterende stalde, skiftes til energieffektiv belysning.

Ventilation

- Der anvendes frekvensregulerede lavenergiventilatorer i staldene. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.
- Mekaniske dele renholdes efter behov.

BAT- opbevaringsanlæg

- To ud af tre beholdere har fast overdækning. Der vil dog kun være vilkår om overdækning af en gyllebeholder. Der vil blive ført logbog med gyllebeholderen uden fast overdækning.
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Beholderne er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at beholderne hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Befolkningen og menneskers sundhed.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at der i en radius omkring anlægget må forventes visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Der vil i forbindelse med sagens behandling stillet vilkår til en kontinuert overvågning af produktionens belastning i lokalområdet via de kommunale tilsyn med husdyrbruget.

Det vurderes, at de beskrevne arbejdsfunktioner, og den heraf afledte virkning, ikke vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.

Ingen af ejendommens bygninger ligger i Natura 2000-område.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositionsregninger til nærmere liggende naturområder samt den store afstand fra produktionsanlægget til Natura 2000-områderne, at kvælstofdeposition som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbrugets stalde og lagre, ikke er til skade for de beskyttede Natura 2000-områder. Det er vurderet, at produktionen hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne. Der er registreret flere søer og vandhuller i nærheden af staldanlægget, men der er ikke registreret Bilag IV arter i området.

Det vurderes med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke vil medføre ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om. Luftforureningen i Danmark kommer typisk fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer, brændeovne, fra erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne.

Jordforurening stammer ofte fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurennet jorden.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakfordampning fra stalde og lagre. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i produktionen.

Den faste del af næringsstofferne som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles i henhold til bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet.

Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Det vurderes, at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning, ikke vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for vand, luft eller klima omkring produktionen.

Materielle goder, kulturarv og landskab.

Anlægget er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Landskabet er åbent med læhegn langs markerne.

I henhold til kommuneplanen er området udpeget som: Særlig værdifuldt landbrugsområde. Udpegningen af særligt værdifulde landbrugsområder har fokus på at lokalisere større, sammenhængende landbrugsområder, hvor der er overvejende sandsynlighed for, at områderne ikke søges udviklet til andre formål end jordbrugsformål. Udpegningen signalerer en vis robusthed i forhold til den øvrige samfundsudvikling.

Området er ellers ikke udpeget som værende beliggende indenfor følgende værdifuldt eller uforstyrret landskab, særlig natur eller omfattet af geologiske, økologiske eller kulturhistoriske udpegninger.

Der godkendes et husdyrbrug i eksisterende drift med opførsel af tilbygning/udvidelse af eksisterende klimastald.

Således er aktiviteterne samlet, hvor der opnås optimal udnyttelse af staldanlæg samt faciliteter til foderopbevaring, - forarbejdning, udfodring samt lager til husdyrgødning. Anlægget fremstår som en samlet enhed, der knytter sig til adressen og de aktiviteter, der allerede er på stedet.

Staldanlægget fremstår i dæmpede farver, som falder godt i med omgivelserne og det omgivende landskab. Eksisterende læhegn omkring ejendommen skærmer bygningerne i landskabet.

Ansøger vurderer, at den aktuelle placering af det eksisterende byggeri ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Bilag

Beregning af produktionsareal:

1. Smågrise

Nudrift

Smågrise

7,5 m * 3,6 m * 4 stier med fuldspalter	108 m ²
11,7 m * 15 m – (gang: 2 * 0,8 m * 15 m) – delvis spalter	151,5 m ²
12,5 m * 15 m – (gang: 0,8 m * 15 m) – delvis spalter	175,5 m ²
<i>I alt</i>	<i>435,0 m²</i>

Ansøgt drift

Smågrise

7,5 m * 3,6 m * 4 stier med fuldspalter	108 m ²
12,5 m * 15 m – (gang: 0,8 m * 15 m) – delvis spalter	175,5 m ²

Løbe-drægtighed

11,7 m * 15 m – (gang: 2 * 0,8 m * 15 m) – delvis spalter	151,5 m ²
<i>I alt</i>	<i>435,0 m²</i>

2. Smågrise

15,2 m * 4,8 m * 10 rækker	729,6 m ²
<i>I alt</i>	<i>730 m²</i>

3. Løbestald

Nudrift

16,25 m * 8,10 m * 3 stier	394,88 m ²
Enkelt række:	
16,25 m * 2,85 m * 2 rk.	92,63 m ²
Ornestier:	
10 m * 4 m	40 m ²
Dybstrøelse: 2 rk. * 8,2 m * 2,7 m	44,28 m ²
<i>I alt</i>	<i>572 m²</i>

Ansøgt drift

16,25 m * 8,10 m * 3 stier	394,88 m ²
Individuel opstaldning	
16,25 m * 2,85 m * 2 rk. + 2 rk. * 8,2 m * 2,7 m	136,91 m ²
Ornestier:	
10 m * 4 m	40 m ²
<i>I alt</i>	<i>572 m²</i>

5. Farestald

8 års drift

24 rk. * 8 farestier * (2,7 m * 1,7 m)	881,28 m ²
64 klimastier * 2,7 m * 1,7 m	293,76 m ²
<i>I alt</i>	<i>1.175 m²</i>

Nudrift

28 rk. * 8 farestier * (2,7 m * 1,7 m)	1.028,16 m ²
--	-------------------------

32 klimastier * 2,7 m * 1,7 m	146,88 m ²
<i>I alt</i>	<i>1.175 m²</i>
<i>Ansøgt drift</i>	
32 rk. * 8 farestier * (2,7 m * 1,7 m)	1.175,04 m ²
<i>I alt</i>	<i>1.175 m²</i>
6. Drægtighedsstald	
Stier til løsgående søer (47,71 m * 27,4 m)	1.307,25 m ²
Sygestier (2,8 m * 13,7 m * 2 rk.)	76,72 m ²
<i>I alt</i>	<i>1.384 m²</i>
7. Klimacontainer	
2,6 m * 12,7 m – 4 m ²	29,02 m ²
<i>Indsat i husdyrgodkendelse</i>	<i>29 m²</i>
9. Ny smågrisestald	
15,2 m * 4,8 m * 8 rk.	583,68 m ²
<i>I alt</i>	<i>584 m²</i>